

МОДЕЛЬ ТРИВХОДОВОГО ПОБІТОВОГО СУМАТОРА КОДІВ ЗОЛОТОЇ ПРОПОРЦІЇ

О. Д. Азаров, д.т.н., професор
azarov2@vstu.vinnica.ua

О. І. Черняк, к. т. н., доцент

Л. Д. Танасієнко, студент

О. В. Плопан, студент

alexandr.chernyak@gmail.com

Вінницький національний технічний університет

Одним з ефективних шляхів подолання проблеми з'єднань у цифровій мікросхемотехніці є організація повнофункціональної побітової потокової обробки на основі системи числення золоті пропорції. З цією метою авторами були запропоновані поточкові методи і пристрої для виконання побітового додавання, віднімання, множення та ділення у цій системі числення. Побітовий потоковий перемножувач кодів золоті пропорції використовує тривходові суматори для підрахунку суми часткових добутоків.

Тривходовий побітовий суматор кодів $(A+B+C)$ може бути реалізований просто як пара послідовно розташованих двовходових суматорів за виразом $((A+B)+C)$. Проте, така реалізація не є ефективною, оскільки потребує додаткових витрат апаратури і часу для синхронізації роботи цих суматорів. Тому авторами розроблено тривходовий побітовий суматор кодів золоті пропорції для використання його у перемножувачі. Принцип роботи такого суматора не відрізняється від принципу роботи двовходового суматора. Але у кожному такті на його вході сума чергових розрядів операндів може

мати значення 0, 1, 2 або 3, на відміну від двохходового суматора, у якого вона може мати значення 0, 1 або 2. Очевидно, що це призводить до збільшення максимальної довжини перенесення, а відтак – і до збільшення розрядності проміжного коду суматора.

Дослідження максимальної довжини перенесення показало, що побітовий тривходовий суматор кодів золотої пропорції повинен на кожному такті враховувати дев'ять розрядів коду проміжного результату S , як показано на рисунку 1.

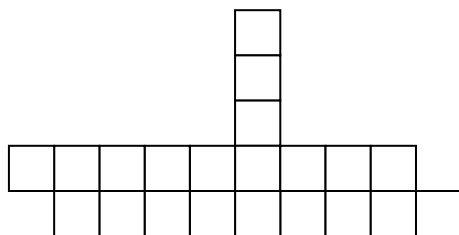

Рисунок 1 – Формат даних тривходового побітового суматора кодів золотої пропорції.

Для подальшого дослідження роботи суматора була розроблена його програмна модель мовою програмування C#. Це дозволило аналізувати роботу суматора на основі лише таблиці переходів, не вдаючись до конкретної реалізації комбінаційної частини. Моделювання показало, що старші розряди 11 і 12 попереднього проміжного результату S_{i-1} не впливають на формування нового проміжного результату S_i . Врахування цієї особливості дозволило зменшити до тридцяти кількість можливих значень проміжного результату. Таким чином, семирозрядний код проміжного результату можна перекодувати у п'ятирозрядний, що додатково зменшує апаратні витрати. Черговий розряд результату утворюється як сума двох старших розрядів проміжного результату, тому ці розряди не беруть учать у перекодуванні.